

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken
(Ændring af revisionsklausul)

§ 1

I lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. lovbekendtgørelse nr. 1533 af 19. december 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 25 ændres ”folketingsåret 2021-22” til: ”folketingsåret 2022-23”.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2022.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at ændre revisionsklausulen vedrørende bestemmelserne i lov nr. 1533 af 19. december 2017 om trossamfund uden for folkekirken, således at kirkeministeren fremsætter forslag om revision af bestemmelserne senest i folketingsåret 2022-23 frem for i folketingsåret 2021-22.

2. Lovforslagets baggrund

Den 1. januar 2018 trådte lov nr. 1533 af 19. december 2017 om trossamfund uden for folkekirken (trossamfundsloven) i kraft. Loven bygger på et omfattende udvalgsarbejde med inddragelse af eksperter og repræsentanter for andre trossamfund, herunder gennemførelse af offentlige hørings- og debatmøder, som bidrag til udvalgets endelige betænkning nr. 1564/2017.

Med lovens ikrafttræden blev en mangeårig praksis for anerkendelse af trossamfund, herunder kriterier for anerkendelse, i vidt omfang videreført. Anerkendte trossamfund og menigheder blev med loven som noget nyt forpligtede til løbende at indberette oplysninger om ændringer i en række forhold, herunder vedtægter, trosgrundlag, ritualer og medlemstal til et elektronisk trossamfundsregister. Derudover skal anerkendte trossamfund og menigheder årligt udarbejde og indsende det seneste årsregnskab samt oplysninger om donationer med henblik på offentliggørelse på Trossamfundsregistrets hjemmeside. Som noget nyt blev der indført et generelt løbende tilsyn med, at trossamfund og menigheder til stadighed opfylder betingelserne for anerkendelse, herunder oplysningspligten om stamoplysninger og årsregnskaber og betingelsen om at de skal overholde dansk lovgivning.

Der var i forbindelse med udvalgsarbejdet, den offentlige debat- og høringsproces samt folketingsbehandlingen af udkastet til trossamfundsloven stor opmærksomhed på, at man med vedtagelsen af en særskilt trossamfundslov dels indfrie i grundlovens løfteparagraf i § 69 om, at de fra folkekirken afvigende trossamfunds forhold ordnes ved lov, dels fik skabt klarhed om rettigheder og pligter og større åbenhed om de anerkendte trossamfunds forhold. Trossamfundenes forhold havde hidtil alene været sporadisk reguleret i forskellige love. Trossamfundsloven indeholder på den baggrund en revisionsbestemmelse i § 25 om, at kirkeministeren i folketingsåret 2021-22 fremsætter forslag om revision af loven med henblik på at sikre, at der efter nogle år tages stilling til, om loven virker efter hensigten.

Kirkeministerens forslag om revision af loven skal således tage udgangspunkt i en vurdering af erfaringerne med lovens bestemmelser i de første år.

UDKAST

På grund af Covid19-situationen i Danmark i 2020-21 er der imidlertid endnu ikke etableret et erfaringsgrundlag i det omfang, som var forudsat ved lovens fastlæggelse af folketingsåret 2021-22 som det passende tidspunkt for en revision. Der er således på nuværende tidspunkt kun indhøstet erfaringer med indberetning og tilsyn af de to første års regnskaber og donationsoplysninger. Dette vurderes at være et uhensigtsmæssigt spinkelt grundlag for en vurdering af erfaringerne med et af de centrale krav i trossamfundsloven.

I forbindelse med revisionen ønsker Kirkeministeriet en inddragende proces, herunder ved møder med trossamfund m.fl., hvilket på grund af Covid-19-situationen har været vanskeligt. En inddragende proces bidrager erfaringsmæssigt med forståelse for og ejerskab til de løsninger og krav, som indføres over for trossamfundene.

Med henblik på, at revisionen af trossamfundsloven hviler på et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag, samt at der sker en aktiv medinddragelse af trossamfundene, foreslås det med lovforslagets § 1, nr. 1, at revisionstidspunktet ændres, sådan at kirkeministeren fremsætter lovforslag om revision af trossamfundsloven i folketingsåret 2022-23.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1.1. Gældende ret

Lov nr. 1533 af 19. december 2017 om trossamfund uden for folkekirken trådte i kraft den 1. januar 2018. Med loven videreføres en mangeårig praksis for anerkendelse af trossamfund, herunder kriteriet for anerkendelse.

Trossamfundsloven indeholder i § 25 en revisionsbestemmelse om, at kirkeministeren i folketingsåret 2021-22 fremsætter forslag om revision af loven.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at »Forslaget om revision af loven i folketingsåret 2021-22 vil medvirke til at sikre, at der efter nogle år tages stilling til, om loven virker efter hensigten«, jf. Folketingstidende [2017-18], A, L 19 som fremsat, side 49.

Med trossamfundsloven får anerkendte trossamfund og menigheder som noget nyt pligt til løbende at indberette en række oplysninger om deres organisation og økonomi til et elektronisk trossamfundsregister. Det gælder dels oplysninger om, herunder ændringer i, vedtægter, trosgrundlag, ritualer m.v. Endvidere skal de anerkendte trossamfund hvert år udarbejde og indsende

UDKAST

det seneste årsregnskab samt indberette medlemstallet pr. 1/1 til Trossamfundsregistret. Reglerne fremgår af trossamfundslovens §§ 20 og 21 og af bekendtgørelse nr. 1283 af 15. november 2018 om Trossamfundsregistret §§ 12-14.

Pligten til at udarbejde, indsende og offentliggøre årsregnskab og oplysninger om donationer gælder først for årsregnskaber for regnskabsår, der begynder efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2018, jf. § 23, stk. 3 i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret. De første årsregnskaber har således først skullet indberettes med udgangen af maj 2019, jf. bekendtgørelsens § 23, stk. 3. Af bekendtgørelse om Trossamfundsregistret § 16 fremgår endvidere, at årsregnskaberne skal udarbejdes i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven. Dette krav har dog først virkning fra regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere, jf. bekendtgørelsens § 23, stk. 3.

På grund af Covid-19 har fristen for at indberette årsregnskaber i 2020 og 2021 været udsat. Årsregnskaberne for kalenderåret 2019 har således skulle indberettes med udgangen af august 2020, jf. bekendtgørelse nr. 632 af 16. maj 2020 om ændring af frist for indsendelse af årsregnskab til Trossamfundsregistret i forbindelse med håndtering af COVID-19, mens årsregnskaberne for kalenderåret 2020 skal være indberettet med udgangen af juni 2021, jf. bekendtgørelse nr. 1022 af 26. maj 2021 om ændring af frist for indsendelse af årsregnskab til Trossamfundsregistret i forbindelse med håndtering af COVID-19.

Som noget nyt indebærer trossamfundsloven desuden et generelt løbende tilsyn med, at trossamfund og menigheder til stadighed opfylder betingelserne for anerkendelse, herunder oplysningspligten om stamoplysninger og årsregnskaber og betingelsen om at de skal overholde dansk lovgivning, jf. trossamfundslovens § 22. Dette tilsyn varetages af Kirkeministeriet.

3.1.2. Kirkeministeriets overvejelser

Kirkeministerens forslag om revision af loven skal tage udgangspunkt i en vurdering af erfaringerne med lovens bestemmelser i de første år.

På grund af Covid-19-situationen i Danmark i 2020-21 er der imidlertid endnu ikke etableret et erfaringsgrundlag i det omfang, som var forudset ved lovens fastlæggelse af folketingsåret 2021-22 som det passende tidspunkt for en revision.

UDKAST

I løbet af 2018 udviklede Kirkeministeriet Trossamfundsregistret, som blev sat i drift i november 2018.

Kirkeministeriets tilsyn var i 2019 fokuseret på, at samtlige ca. 450 trossamfund og menigheder foretog de i afsnit 3.1.1. nævnte lovpligtige indberetninger af stamoplysninger, samt at de første årsregnskaber blev indberettet rettidigt (ultimo maj 2019).

I 2020 har Kirkeministeriet gennemført den første stikprøvekontrol af årsregnskaber 2018 og oplysninger om donationer indberettet til trossamfundsregistret. Et tilsvarende stikprøvetilsyn af årsregnskaber for 2019 er forsinket som følge af de indførte Covid19-restriktioner siden marts 2020. Det skyldes, at det er et krav, at de indberettede årsregnskaber er godkendte, typisk ved generalforsamlinger i trossamfundene, og at det som følge af forsamlingsforbuddet derfor har været nødvendigt at forlænge fristen for indberetning af årsregnskaberne 2019, sådan at de trossamfund, der har kalenderåret som regnskabsår, først skulle indberette regnskaberne ultimo august 2020, jf. bekendtgørelse nr. 632 af 16. maj 2020 om ændring af frist for indsendelse af årsregnskab til Trossamfundsregistret i forbindelse med håndtering af COVID-19

Kirkeministeriet har herefter udsendt påmindelser til de trossamfund, der ikke havde indberettet årsregnskaber og medlemstal og er p.t. ved at gennemføre stikprøvekontrol af årsregnskaber og oplysninger om donationer for 2019. Dette tilsyn omfatter udover kravene om specifikation af donationer også tilsyn med, at årsregnskaberne er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven. Formkravet til årsregnskabernes udformning i overensstemmelse med årsregnskabsloven gælder som nævnt først for regnskaberne 2019 og frem. Arbejdet med stikprøvetilsynet forventes afsluttet i efteråret 2021.

Først i efteråret 2021 foreligger der således erfaringer fra det løbende tilsyn med medlemstal og stikprøvetilsyn med årsregnskaber for 2 år, som kan indgå i arbejdet med revisionen af trossamfundsloven.

Fra arbejdet med trossamfundsloven er der endvidere gode erfaringer med inddragelse af trossamfundene særligt gennem skriftlige oplæg kombineret med møder med repræsentanter for trossamfund. Mulighederne for at gennemføre en inddragende proces, herunder ved offentlige møder for trossamfund m.fl., har dog været vanskeligt på grund af Covid19-situationen. En inddragende proces bidrager erfaringsmæssigt med forståelse for og ejerskab til de løsninger og krav, som indføres over for trossamfundene.

Kirkeministeriet har på den baggrund vurderet, at der er behov for en udsættelse af revisionen til folketingsåret 2022-23.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 1, at § 25 i lov om trossamfund uden for folkekirken ændres således, at kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2022-23 i stedet for i folketingsåret 2021-22.

Ændringen vil ikke få nogen indholdsmæssig betydning men udskyder revision af lov om trossamfund uden for folkekirken fra folketingsåret 2021-22 til 2022-23.

Som nævnt i afsnit 3.1.3. vil denne udsættelse dels sikre et bedre erfaringsgrundlag med bl.a. de centrale krav i trossamfundsloven om indberetning af årsregnskaber og oplysninger om donationer ligesom der bliver bedre mulighed for en inddragende proces af de anerkendte trossamfund i Danmark.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for staten, kommunerne eller regionerne, da det er en fortsættelse af praksis, og da der er tale om en udgift, der allerede afholdes af finansloven.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

UDKAST

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 31. august til den 14. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Danske Kirkers Råd, Dansk Muslimsk Union, Den Islamiske Union i Danmark, Det Jødiske Samfund, FrikirkeNet og Muslimernes Fællesråd.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

UDKAST

Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 25 i lov om trossamfund uden for folkekirken, at kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2021-22.

Det følger af den foreslåede ændring af trossamfundslovens § 25, at ”folketingsåret 2021-22” ændres til ”folketingsåret 2022-23”.

Den foreslåede ændring vil medføre, at revision af trossamfundsloven udsættes til 2022-23.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2022.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis skal kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde og svarer til territorialbestemmelsen i trossamfundslovens § 30.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. lovbekendtgørelse nr. 1533 af 19. december 2017, foretages følgende ændring:
§ 25. Kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2021-22.	1. I § 25 ændres ”folketingsåret 2021-22” til: ”folketingsåret 2022-23”.